

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

nostrum, accipitur donū pro donato vel dato. Cū vero donum accipitur eo modo quo spiritus S. donum patris & filii dicitur, non hominis: ita & filius sub hac appellatione nō potest dici noster, ut dicatur filius noster, sicut nec dicitur spiritus sanctus noster; & tamen de filio dicitur, panis noster: & de spiritu, spiritus noster. Ille noster panis, quia nos reficit nobis datus: iste noster spiritus, quia nobis inspiratur à patre & filio, & in nobis spirat sicut vult. Vnde Aug in v. libr. de Trin. ait: Quod de patre natum est, ad patrem solum refertur cū dicitur fili⁹. Et ideo filius patris est, & non noster. Dicimus tamen & panē nostrum da nobis, sicut dicimus spiritum nostrum.

*Ad princ.
pium ca 14
Mat. 6. b. 5
Luc. 11. a.
Ibid. paulo
inferius.*

Utrum spiritus sanctus ad seipsum referatur. M

POSTHEC queritur, utrū spiritus S. ad se ipsum referatur: hoc enim videtur ex prædictis posse probari. Si n. quod datur refertur ad eum qui dat, & ad eum cui datur: & spiritus sanct⁹ datur à seipso, ut prædictum est, ergo refertur ad seipsum. Huius questionis determinationē in posterum differimus, donec tractemus de his quæ relative dicuntur de Deo ex tempore: in quibus datum & donatum continentur.

HIC DE QUALITATE TRIUM PERSONARVM.

DISTINCT. XIX. A

NUNC postquam coeternitatem trium personarum p modulo facultatis nostræ inlinuimus, iam de earundem æqualitate aliquid eloqui superest. Fides n. catholica sicut coeternas, ita & cōæquales tres personas asserit. Aequalis est enim in omnibus patri filius, & patri de filio spiritus sanctus. Quia (vt Aug. in lib. de fide ad Petrū, breuiter aperies quomodo intelligatur æqualitas docet) nullus horum aliū aut præcedit æternitate,

*Aug. ad ro-
dium cap. 1.
rom. 3.*

aut

aut excedit magnitudine, aut superat potestate: quia nec filio, nec spiritu S. (quantum ad naturæ diuinæ unitatem pertinet) aut anterior, aut maior est pater, nec filius spiritu sancto. Aeternum quippe & sine initio est, quod filius de natura patris extitit: & æternum ac sine initio est, quod spiritus S. de natura patris filique procedit. Ob hoc ergo tres vnum recte credimus, & dicimus Deum, quia vna prorsus æternitas, vna immensitas, vna naturaliter est trium personarum diuinitas. Ecce breuiter assignauit Augustinus in quo trium personarum consistat æqualitas, scilicet quia aliam non excellit, aut æternitate, aut magnitudine, aut potestate.

Quod æternitas, & magnitudo, & potestas in Deo sunt vnum, licet ponantur quasi diuersa.

B

CVMQVE enumerentur ista quasi diuersa, in Deo tamen vnum & idem sunt, scilicet essentia diuina simplex & incommutabilis. Vnde Aug. in li. 7. de Trin. Non alio magnus, alio Deus est: sed eo magnus, quo Deus: quia nō est illi aliud magnum esse, aliud Deum esse. Eadem quippe eius magnitudo est, quæ virtus: & eadem essentia, quæ magnitudo. Pater ergo & filius simul vna essentia, & vna magnitudo. Ita etiam & potentia Dei, essentia diuina est. Vnde August. in 7. lib. confess. Voluntas & potentia Dei Deus est. Aeternitas quoque Dei essentia diuina est. Quod Aug. ostendit super illum locum Psal. In generatione & generationem anni tui. Est generatio generationum quæ non transit, collecta de omnibus generationibus, id est, sanctis. In illa erunt anni Dei qui non transeunt, id est, æternitas Dei. Nō. n. sunt aliud anni Dei aliud ipse: sed anni Dei, æternitas Dei est. Aeternitas vero ipsa Dei substantia est, nihil habens mutabile. Inconcuſsè ergo teneamus quod vnum & idem est, scilicet essentia diuina, Dei æternitas, potentia, magnitudo, & tamē cōsuevit scriptura hæc & his

Aug. ca. 1. ad principium.

Aug. in fine

cap. 4. tō. 1.

Aug. ad 25.

vers. Psal.

101. tom. 8.

hunc: Ne re-

uocet me.

& his similia quasi distinctè ponere. In his ergo verbis trium personarum æqualitatem breuiter complexus est Aug. Quia alius alium nec æternitate, nec magnitudine, nec potentia superat. Quod autem æternitate aliqua trium personarum alium non excedat, supra ostensum est, vbi coæternitas trium personarum insinuata est.

Hic de magnitudine, quod ea aliqua personarum aliam non excedit.

NUNC igitur superest ostendere, quod magnitudine vel potètia alius alium nõ excedat, & prius de magnitudine videamus.

Quod est maior vna persona alia, nec maius aliquid dua quam vna, nec tres vel dua quam vna.

*Aug. ca. 10.
S. ult. l. 6. de
Trin. in fin.*

*Lib. 3. de or-
thodoxa fi-
de cap. 6.*

*Iuxta latinã
interpretationem.*

*Cap. 1. ad
mediũ.*

SCIENDVM est ergo quia pater non est filio, nec pater vel filius maior spiritu sancto, nec maius aliquid duę personę simul sunt, quam vna, nec tres simul maius aliquid quam duę: nec maior est essentia in tribus quam in duabus, nec in duabus quę in vna: quia tota est in singulis. Vnde Ioã. Damasc. ait: Confitemur Deitatis naturam omnẽ perfectè esse in singula suarum hypostaseõ, id est, personarum: omnẽ in patre, omnẽ in filio, omnem in Sp. sancto. Ideo perfectus Deus pater, perfectus Deus filius, perfectus Deus spiritus sanctus.

Quomodo dicitur esse Deus pater in filio, & filius in patre, & spiritus sanctus in vtroque, & singulus in singulis.

Et inde est quod pater dicitur esse in filio, & filius in patre, & spiritus sanctus in vtroque, & singulus in singulis. Vnde Aug. in lib. de fide ad Petrum: Propter vnitatem naturalem totus pater in filio & spiritu S. est, totus quoque spiritus sanctus in patre & filio est. Nullus horum extra quęlibet ipsorum est, propter diuinę naturę vnitatẽ. Ecce hic aperit aliquatenus: non enim plenè potest tã-

tum

tum ab homine referari arcanū : ex qua intelligē-
 tia dicatur singula personarū tota esse in aliis. Vn
 de etiā Hilār. ista interior perquirens in lib. 3. de
 Trin. ait : Affert plerisq; obscuritatem sermo Do-
 mini cū dicit: Ego in patre, & pater in me est : nec
 immeritō. Natura n. intelligentiæ humanæ ratio-
 nē dicti huius nō capit, nec exemplum aliquod
 rebus diuinis comparatio humana præstabit. Sed
 quod non intelligibile est homini, Deo possibile
 est. Cognoscendum itaque atq; intelligendū est
 quid sit illud. Ego in patre, & pater in me est: si ta-
 mē cōprehendere hoc ita vt est valebim⁹: vtq; nā-
 tura rerum pati non posse æstimatur, id diuinæ
 veritatis ratio cōsequatur. Patrem ergo in filio, &
 filium in patre esse plenitudo in vtroq; diuinitatis
 perfecta est, quia plenitudo diuinitatis est in filio:
 q̄ in patre est, hoc & in filio est: q̄ in ingenito est,
 hoc in genito, alter ab altero, & vterq; vnum. Is
 scil. qui est nihil habēs q̄ non sit etiam in eo à quo
 est, non duo vnus, sed alius in alio: quia non aliud
 in vtroq;: vt vnum sint in fide nostravterq; nō v-
 nus, nec eundē vtrunq;: nec aliud confitemur,
 quia Deum ex Deo natum, nec eundem natiuitas,
 nec aliud esse permittit. Eandem ergo in vtroq; &
 virtutis similitudinem, & deitatis plenitudinem
 confitemur: quia veritas dicit, Ego in patre, & pā-
 ter in me est. Omnia n. filius accepit à patre: pā si
 patrem eiusdem qui genuit accepit, neuter ergo p-
 fectus est: deesset n. ei vnde decessit: nec pleni-
 tudo in eo erit, qui ex portione constitērit. Neuter
 ergo pfect⁹ est, si plenitudinē suam & qui genuit,
 amittit nec qui nāt⁹ est consequitur. Fateamur ei-
 go quod pater est in filio, & filius in patre, & Deus
 in Deo, vt idem Hilār. ait in 7. lib. de Trin. non per
 duplicem cōuenientium generū coniunctionem,
 nec per insitam capacioris substantiæ naturā: sed
 per naturæ vnitam similitudinem, per natiuitatē

Hilār. in ex-
 o: dō l. 6. 3.
 Ioan. 14. 6.
 Ibid. paulo
 inferius.

Ibid. paulo
 inferius.

Hilār. ad fi-
 nem lib. 3.
 Ioan. 14. 6.

Hilār. ad fi-
 nem lib. 7.

viuentis ex viuente natura: dum re non differt, dum naturam Dei non degenerat natiuitas, dum non aliud aliquid ex Deo quam Deus nascitur: diu nihil in his nouum est, nihil alienum, nihil separabile. Ecce his verbis, prout humana permittit infirmitas, aperitur ex quo sensu Christus dixit se esse in patre, & patrem in se. Ex eodem etiam sensu intelligitur spiritus S. esse in vtroque, & singula personarum in singulis: quia scilicet in singulis est eadem plenitudo diuinitatis, & vnita similitudo naturæ: quia non est maior diuina natura in aliqua harum personarum, sed vnus & indifferens naturæ sunt hæc tres personæ. Ideoq; altera in altera esse dicitur, vt prædictum est. Vnde Ambrosius prædictorum verborum sententiam nobis aperiens super epistolam 2. ad Corinth. 5. ait: Per hoc intelligitur pater esse in filio, & filius in patre, quia vna est eorum substantia. Ibi enim est vnitas, vbi nulla diuersitas. Ecce tribus illustrium virorum testimoniis, scilicet Augustini, Hilarii, atque Ambrosii in eodem concurrentibus reuelatione spiritus sancti in eis loquentis, pie credere volentibus ostenditur (tamen quasi per speculum & in ænigmate) qualiter accipiendum sit, cum dicitur pater in filio esse, vel filius in patre, vel spiritus S. in vtroque.

Ad id quod cœperat redit scilicet vt ostendat quod magnitudine alius alium non superat.

SED iam nunc ad propositum redeamus, cœproque insistamus, ostendentes quod magnitudine nulla trium personarum aliam superat: quia nulla maior aliis, nec maius aliquid sunt duæ quam vna, nec tres quam duæ, nec maior Deus quam singuli horum, quia singulus horum perfectus est, nec est quo crescat illa perfectio.

*Amb. to. 5.
Explicatio
ne ad 5. cap.
2. ad Corin.
in fine.*

1. Cor. 12. d.

Quod

Quod nulla personarum pars est in
Trinitate.

G

NEC est aliqua trium personarum pars Dei, vel
diuinę essentię: quia singula harũ verus & plenus
Deus est & tota & plena diuina essentia est: & ideo *Aug. in prin.
cap. 10.*
nulla istarum in Trinitate pars est. Vnde August.
in lib. 3. contra Maxim. hereticum ait: Putas Deum
patrem cum filio & spiritu sancto vnum Deum
esse non posse. times enim ne pater sit pars vnus
Dei, qui constet ex tribus, noli hoc timere, nul-
la enim sit partium in Deitatis vnitate diuisio: v-
nus est Deus pater & filius & spiritus S. id est, ipsa *Ibidẽ paulo
inferius.*
Trinitas vnus est Deus: Ergo, inquis, De⁹ pater est
pars Dei: absit. Tres enim personę sunt pater & fi-
lius & spiritus sanctus, & hi tres quia vnus sub-
stantię sunt vnum sunt, & summẽ vnum sunt, vbi
nulla naturarum, nulla est diuersitas volutatũ.
Si enim natura vnum essent, & consensione vnum
nõ essent, non summẽ vnum essent. Si vero natu-
ra dispares essent, non summẽ essent. Hi ergo tres,
quia vnum sunt propter ineffabilem coniunctio-
nem Deitatis qua ineffabiliter copulantur, vnus
Deus est. Pars ergo trinitatis esse non potest, qui-
cunque vnus est in tribus. In Trinitate ergo, quę
Deus est & pater Deus est, & filius Deus est, & spiri-
tus sanctus Deus est: simul hi tres, vnus Deus. Nec
huius Trinitatis tertia pars est vnus, nec maius a- *Ibidẽ pars: is
inter ectis.*
liquid duo, quam vnus est ibi, nec maius aliquid
sunt omnes quam singuli: quia spiritalis, non cor-
poralis, est magnitudo. Qui potest capere ca-
piat: qui autẽ nõ potest, credat, & oret vt q̄ credit *Matth 19.*
intelligat. Verum est enim quod per Prophetam
dicitur. Nisi credideritis, nõ intelligetis. His ver- *Esaiã 7. 6.*
bis apertẽ ostẽdit indifferẽtẽ magnitudinẽ trium
personarũ. Itẽ in eod. Tu nẽpẽ dixisti vnũ Deũ nõ *Aug. ibid.
cap. 10. con-*
ex partib⁹ esse cõpositũ, & hoc de patre tacũ vis in-
telligi. Ille, inquis, viri⁹ est ingenita, simplex: & ra- *sequenti r.*

H 2

men,

*Ibidem ferè
cōtin. ad fi-
nē. cap. 10.*

men in hac simplici virtute multa videris com-
memorare cum dicis: Deus Deum genuit, bonum
bonum genuit, sapiens sapientem, clemens cle-
mentem, potens potentem: Nunquid ergo boni-
tas, & sapientia, & clementia, & potentia tres par-
tes sunt vnius virtutis, quam simplicem esse dixi-
sti? Si dixeris, partes sunt, simplex ergo virtus ex
partibus constat. Et simplex ista virtus, te definiē-
te, vnus est Deus: ergo Deum ex partibus compo-
situm esse dicis. Nō dico, inquis, nō sunt partes. Si
ergo in vna persona patris, & illa inuenis quæ plu-
ra videtur, & partes nō inueneris, quia vnus vir-
tus simplex est, quanto magis pater & filius & spi-
ritus s. & propter indiuiduam Deitatem vnus
Deus, & propter vniuscuiusq; proprietatem tres
personæ sunt, & propter singulorum perfectio-
nem partes vnius Dei non sunt? Virtus est pater,
virtus est filius, virtus est spiritus s. Hoc verum
dicis: sed quod virtutem de virtute genitam, &
virtutem de virtute procedentem nō vis eandem
habere naturam, hoc falsum dicis, hoc contra fi-
dē rectā & catholicā dicis. His verbis apertè docē-
tur, quod tres personæ illæ non sunt partes Dei
vel diuinæ essentia. Nullaque illarum Trinitatis
pars dicenda est, nec vna alias vlla maior aliis.

*Cum dicimus tres personas esse vnā essentiam, nec vt ge-
nus de speciebus, nec vt speciem de indiuiduis præ-
dicamus: quia non est essentia genus, & perso-
na species, vel essentia species, & per-
sona indiuiduum.*

HIC adiiciendum est, quod tanta est æqualitas
trium personarum atque indifferens magnitudo,
quod cum dicamus tres personas vnā essentiam
vel substantiā, neq; vt gen⁹ de speciebus⁹, neq; vt spe-
ciē de indiuiduis prædicam⁹: Non n. essentia diui-
na gen⁹ est, & tres personæ species: vel essentia di-
uina species, & tres personæ indiuidua. Quod Au-
gust.

gust, rationibus probabilibus, atq; irrefragabilibus ^{Aug. post principium capit. 6.} aperte demonstrat in lib. vii. de Trin. dicens: Si essentia genus est, species autem persona, ut nonnulli sentiunt, oportet appellari tres substantias, ut appellantur tres personæ. Sicut cum sit animal genus & equus species, appellantur tres equi, iidemque tria animalia. Non enim ibi species pluraliter dicitur, & genus singulariter: ut si diceretur, tres equi sunt unum animal. sed sicut tres equi speciali nomine, ita tria animalia nomine generali dicuntur. Cum ergo tres personas unam fateamur esse essentiam, non tres esse essentias, cum tres equi tria animalia dicantur non unum, patet nomine essentiae non significari genus, nec nomine personæ speciem.

Hic probat quod non dicitur, ut species de indiuiduis. I

Si vero dicunt nomine personæ non speciem significari, sed aliquid singulare atque indiuiduum, & nomine essentiae speciem intelligi: ut persona non dicatur sicut homo, sed quomodo dicitur hic homo: velut Abraham, Isaac, Iacob vel quis alius qui etiam digito præsens demonstrari possit: sic quoque illos eadem ratio confutabit. Sicut enim dicitur Abraham, Isaac, Iacob tria indiuidua: ita tres homines, & tria animalia. Cur ergo pater & filius & spiritus S. si secundum genus & speciem & indiuiduum ista dixerimus, non ita dicuntur tres personæ?

Alio modo probat idem. K

ALIO quoque modo idem probat Aug. scilicet quod essentia diuina non est genus, nec personæ species: ^{Lib. 8. ca. eisdem paulo inferiori.} vel essentia non est species, nec personæ indiuidua. Vna, inquit, essentia non habet species, sicut unum animal non habet species. pater ergo & filius & spiritus S. non sunt tres species unius essentiae: diuina ergo essentia genus non est. Sed nec species, est essentia diuina & personæ indiuidua: sicut homo species est, indiuidua autem Abraham, Isaac, & Iacob. Si enim

nim essentia species est, vt homo: sicut nō dicitur vnus homo esse Abraham, Isaac, & Iacob. ita non dicitur vna essentia esse tres personæ. Non itaque secundum genus & species ita dicimus.

Nec secundum materialem causam dicuntur tres personæ vna essentia.

*Idem Aug.
Cap. 6. paulo
inferius.*

NOTANDVM etiam quod essentia diuina non est materia trium personarum, vt August. in eodem lib. docet, tanquam secundum communem eandemque materiam tres personæ dicantur esse vna essentia: sicut ex eodem auro si fierēt tres statuar, diceremus tres statuas vnum aurum. Non autem sic Trinitatem, id est, tres personas dicimus vnam essentiā, & Deum vnum, tanquam ex vna materia tria quedam subsistant. In statuis enim æqualibus, plus auri est tres simul quam singulæ: & minus auri est vna, quam duæ. In illa vero essentia Trinitatis nullo modo est ita. Non ergo secundum materialem causam tres personas vnam dicimus esse substantiam vel essentiam, sicut tres statuar dicuntur vnum aurum.

*Ibidem paulo
inferius.*

Nec ita dicitur tres personæ vna essentia, vt tres homines vna natura vel vnius nature.

*Cap. eodem
6. circa me-
diū.*

His quoque addendum est, quod tres personæ nō ita dicimus esse vnam essentiam, vt August. in eodem ait, vel vnius essentiar, sicut dicimus aliquos tres homines eiusdem sexus, & eiusdem temperationis corporis, eiusdemque animi, vnam esse naturam vel vnius nature. Nam in his rebus non rārum est vnus homo, quātū tres homines simul, & plus aliquid sūt homines duo, quā vnus homo, sicut in statuis esse diximus: at in Deo non est ita. Non enim maior essentia est pater & filius simul, quā solus pater vel solus filius: sed tres simul illa personæ equales sūt singulis. Ex præmissis patet quod tres personæ dicuntur diuina essentia: nec secundum materialē causam, vt tres statuar vnum aurum: nec se-

*Ibidem in-
ferius.*

cun-

eundem complexionis similitudinem, vt tres homines vnus naturæ: nec vt genus prædicatur de speciebus, vel vt species de indiuiduis, id est, continens de contentis, maius de minoribus.

Quæ videntur aduersari prædictis.

N

His autem videntur aduersari, quæ quidam sacre scripturæ tractatores catholici in suis scriptis tradiderunt. In quibus significari videatur quod essentia diuina sit quiddam commune & vniuersale, velut species, tres vero personæ sint, tria particularia, tria indiuidua numero differētia. Vnde Ioan. Damas. inter doctores Græcorum maximus, in lib. quem de Trin. scripsit, quem & Papa Eugenius transferri fecit, ait. Communia & vniuersalia prædicantur de subiectis sibi ipsi particularibus. Commune ergo substantia est, particulare vero hypostasis, id est persona. Particulare autem dicitur, non quod partem naturæ habet: sed particulare numero, vt atomus, id est, indiuiduum. numero enim non natura differre videtur hypostases. Idē in eod. Substantia significat comunem & circumplectiuam speciem, homo idea, id est, similitudinem specie, hypostaseon, id est, personarum, vt pura Deus, homo, hypostasis autem indiuiduum demonstrat, id est, patrem, filium, & spiritum sanctum, Petrum, Paulum, & huiusmodi. Ecce aperte dicit substantiam esse vniuersalem, hypostasim vero particularem: & quod Deus est species vt homo, & quod pater & filius & spiritus S. sunt indiuidua, sicut Petrus & Paulus, eo quod numero differunt: quæ præmissæ sententiæ Aug. penitus contradicere videntur. Quid ergo dicimus ad hæc? Hoc utiq; dicere possumus atq; debemus, quæ ea quæ Aug. tradidit superius, sine omni hæsitatione tenēda sunt.

*Quod sane possunt intelligi quæ Ioannes dicit,
& quomodo, ostendit.*

O

Hæc autem quæ dicuntur, licet in sermonis sum-

H 4

per-

*Ioan. Dam.
li. 3. de or-
thodoxa fi-
de cap. 6. in
principio.*

*Lib. 3. ca. 4.
in principio.*

perficere aliquid à fide alienum resonare videatur, sane tamē intelligi queunt, piūq; lectorem atq; intellectorem plurimum efflagitant. in quorum explanatione mallē silēs alios audire, quā loquēdo maleuolis detrahendi occasionē pręstare. Videtur tamē mihi ita posse accipi, cum ait, Substantiā est commune, & hypostasis est particulare. Nō ita hęc accipit cū de Deo dicatur, vt accipiūtur in philosophica disciplina, sed per similitudinē eorum quę à Philosophis dicuntur, locut⁹ est: vt sicut ibi cōmune vel vniuersale dicitur, quod prędicatur de pluribus, particulare vero vel indiuiduū q; de vno solo: ita hęc essētia diuina dicta est vniuersale, q; de omnib. personis simul, & de singulis separatim dicitur. Particulare vero, singula quęlibet personarum: q; nec de aliis cōmuniter, nec de aliarum singulariter prędicatur. Propter similitudinē ergo p̄dicationis, substantiā Dei dixit vniuersale, & p̄sonas particularia vel indiuidua, p̄pter hoc idē etiā, eandē diuinam essētiā dixit esse speciē cōmunem, & completiuā similium speciē p̄sonarum: q; sicut hęc species homo de suis p̄dicatur indiuiduis, velut de Petro Paulo & aliis, nec ista specie differunt, sed cōueniunt per omnia: ita De⁹ de trib⁹ prędicatur personis, quę indiuiduitate nō differunt, sed p̄ omnia cōueniunt. Hanc ergo similitudinē inter res sempiternas & res temporales perpendens Ioannes, vniuersalitatē & particularitatis nomina, quę reb; temporalibus p̄prie conueniunt ad res æternas transtulit. Aug. verò maiorem videns dissimilitudinē quā similitudinē inter res prędictas, ab excellentiā Trinitatis, prędicta nomina remouit.

Ex quo sensu dixerit personas differre numero.

QVOD autem Ioannes dicit hypostases differre nūero nō natura. In eo q; non differre natura ait, verissimē & sine scrupulo loquitur. Quod vero dicit

digit differre numero, cauēdum est quomodo intelligatur. Diuersis enim modis dicuntur aliqua differre numero.

Quibus modis dicantur differre numero. & secundum quem modum possit conuenire personis.

Q

DICVNTVR n. aliqua differre numero, quando ita differunt vt hoc non sit illud, nec aliquid q̄ illud est, vel in ipso est: qualiter differunt Socrates & Plato, & huiusmodi quę apud Philosophos dicuntur indiuidua vel particularia, iuxta quę modū nō possunt dici tres personę differre numero. Dicuntur quoq; differre numero, quę in enumeratione siue cōputatione nō sibi adiunguntur, sed à se inuicē discernuntur, vt cum de aliquib⁹ reb⁹ loquentes dicimus, vna, duę, tres, & secundum hunc modum forte dixit Ioan. hypostasēs: id est personas differre numero. Possumus n. dicere, pater est vn⁹, & fili⁹ sunt duo, & pater & fili⁹ & Sp. S. sunt tres. Et itē; Hęc persona est vna, & hęc & illa sunt duę, & hęc & illa & alia sunt tres. Conuenientius tamen tres illę personę proprietatibus tantum distingui dicuntur: de quarum distinctione secundum proprietates in sequenti tractabitur, Nunc vero ad inceptum redeam⁹, quę dicta sunt repetētes, vt sepi⁹ versādo familiarī⁹ innotescāt.

Distin. 26.

Quod vna persona non est maior alia, nec tres simul quam vna: & hoc ratione ostendit catholica.

SCIENDVM est ergo tantā equalitatē esse in Trin. vt ait August. in 8. lib. de Trin. vt non solum pater non sit maior quam filius, sed nec pater & filius simul maius aliquid sint, quam Spiritus S. aut quęlibet persona minus aliquid sit, quam ipsa Trinitas. Quod autem ita sit, aliquo modo, si fieri potest, demonstrandum est. Quātum ergo creator ipse adiuuat, attendam⁹. Inquit Aug. in eodē,

Aug. cap. 1.
In medio.Cap. 2. in
principio.

H 5 quo-

quomodo in hac Trinitate duæ vel tres personæ non sunt maius aliquid quàm vna earum.

Ratione vtitur subtilissima ad ostendendum quod ita sit.

Vide Aug. fere cont. suo eiusdem cap. 2. libr. 8. de Trinit.

Ibid. paulo superius.

In medio cap. 7.

QVOD ibi magnum dicitur, aliunde magnum nō est, quā eo quo vere est: quia ibi magnitudo ipsa veritas est, & veritas essentia nō ergo ibi maius est, quod verius non est. Non autem verius est pater & filius simul, quam pater solus vel filius. Non ergo maius est aliquid vterque simul, quam singulus eorū: Et quia æquè vere est etiam spiritus S. ideo pater & filius simul non sunt aliquid maius quam ipse: quia nec verius sunt. Item in essentia veritatis, hoc est, verum esse: & hoc est esse, quod est magnum esse. Hoc est ergo magnum esse, quod verum esse. Quod igitur ibi æquè verum est, æquè magnū est. Quod ergo ibi plus veritatis non habet, nō plus habet magnitudinis. Plus autem veritatis nō habet, quod verius nō est. Nō est autem verius vna persona quam alia, vel duæ, quam vna, vel tres simul quam singula, non ergo plus veritatis habet vna quā alia, vel duæ quam vna, vel tres simul quam singula. Sic ergo, & ipsa Trinitas non est maius aliquid, quam vna quæque ibi persona, sed tam magnum quam singula: Non enim ibi maior est, quæ verior non est, vbi ipsa veritas est magnitudo. Ecce modo conuenienti & ratione catholica ostensum est, quomodo indifferens sit magnitudo trium personarū: quia nec vna maior est alia, nec duæ maius aliquid quam vna, nec tres simul maius aliquid quam singula.

Quod Deus non est dicendus triplex, sed trinus.

PRÆTEREA cum Deus dicatur trinus, nō tamen debet dici triplex. Ibi enim nō est triplicitas, vbi summa est vnitas & indifferens æqualitas, vnde Aug. in li. 6. de Trin. ait: Nō quoniā Deus Trinitas est, ideo triplex putād⁹ est, alioquin minor es-

set

set pa
filiu
vel s
null
enin
est q
illa p
& sp
gulu
plex

In
tum
Trin
qua
vna
dini
dict
na
om
na.
Tri
gni
OS
N

N
cut
vna
Sci
fli
rēt
cor

fer pater solus, vel filius solus, qua simul pater & filius. Cū itaq; rātus est pater solus, vel solus filius, vel sanctus quātus est simul pater & filius & sp. S. nullo modo triplex dicendus est Deus. Non enim pater cum filio & spiritu sancto, maior Deus est quam singuli eorum: quia non est quo crescat illa perfectio. Perfectus autem est & pater, & filius, & spiritus sanctus, & perfectus dicitur Deus singulus eorum. Et ideo Trinitas potius, quam triplex dici debet.

*In principia
cap. 8. eiusdem.*

*Ib'd. paulo
inferius.*

*Quod non ita in rebus corporeis, ut in
Trinitate.*

V

In rebus corporeis non tantum est vna, quantum tres simul, & plus sunt duæ, quam vna res. In Trinitate vero summa, tantum est vna persona, quantum tres simul: & rātum sunt duæ, quantum vna: & in se infinitæ sunt, & nō est finis magnitudinis earum. Ac per hoc aperitur quod superius dictū est, quomodo singula sunt in singulis, & omnia in singulis, & singula in omnibus, & omnia in omnibus, & vnum in omnibus est, & vnum omnia. Ecce iam ostendimus sufficienter, qualiter in Trinitate aliqua persona aliam non superet magnitudine.

*Aug. lib. 6.
Cap. 10. de
Trin. inf.*

OSTENSO QVOD ALIQVA PERSONARVM ALIAM NON SVPERAT MAGNITVDINE, nunc ostendit quod alia non excellit aliam potentia.

DISTINCT. XX.

A

NVNC ostēdere restat, quomodo aliqua harū personarum aliā non excellat potentia: ut sicut vna & indifferens est magnitudo trium, ita vna & indifferens esse monstretur potentia triū. Sciendum est ergo, quia non est potentior pater filio, nec filius vel pater spiritu S. nec maiorem potentiam habent duo vel tres simul, quam singulus eorū: quia nec plus potest pater & fili⁹ simul, quam solus